

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića 2
81000 Podgorica, Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 02-05- 041/25-17443/2

Podgorica, 03.06.2025.godine

**Za: MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA, Vaka Đurovića b.b, Podgorica
gospođi, prof. dr Anđeli Jakšić-Stojanović, ministarki**

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju

Veza: Vaš akt broj: 21-04-011/25-5288/1 od 26.05.2025. godine

Poštovana gospođo Jakšić-Stojanović,

Povodom *Predloga zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Dostavljenim izmjenama i dopunama unapređuje se obrazovni sistem i usklađuje sa savremenim izazovima, obrazovnim politikama, tehnološkim promjenama i evropskim integracionim procesima.

Predlogom zakona se sistemski uređuje oblast karijernog usmjeravanja učenika i odraslih kao kontinuiran proces podrške pojedincu u donošenju obrazovnih i profesionalnih odluka. Karijerno usmjeravanje vrši ustanova u saradnji sa Ministarstvom i Zavodom za zapošljavanje. Ministarstvo, u okviru posebne organizacione jedinice preduzima aktivnosti koje se odnose na razvoj i unapređivanje karijernog usmjeravanja.

U Izvještaju o analizi uticaja propisa navedeno je da nijesu potrebna značajna dodatna sredstva iz budžeta, a sredstva za pojedine mjere, poput karijernog usmjeravanja planiraće se sukcesivno kroz redovne godišnje budžete.

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu kod potrošačke jedinice Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija za karijerno usmjeravanje predviđena su sredstva u iznosu 100.000,00€ na aktivnost Donošenje politika u oblasti visokog obrazovanja.

Razmatrajući dostavljeni Predlog, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta, u načelu nema primjedbi, uz napomenu da se pomenuta posebna organizaciona jedinica u Ministarstvu prosvjete nauke i inovacija organizuje u okviru broja izvršilaca definisanih važećim Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija.

Takođe, imajući u vidu da Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu nije predviđeno finansiranje vjerskih škola, ukazujemo da radi preciznosti norme član 139 stav 1 treba da ostane dispozitivnog karaktera kao u važećem zakonu i da glasi: "Vjerska škola koja izvodi javno važeći obrazovni program i koja je licencirana može da se finansira iz budžeta Crne

Gore," čime se obezbjeđuje da prethodno izdvajanje potrebnih sredstava bude usklađeno sa sredstvima koja su godišnjim zakonom o budžetu planirana za predmetne namjene.

Ističemo da će iznos sredstava potreban za implementaciju predmetnog Predloga zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, biti predmet razmatranja prilikom izrade godišnjeg zakona o budžetu.

S poštovanjem,

MINISTAR

Novica Vuković

Kontakt osobe:

mr Ivana Radojčić, Direktorat za finansijski sistem i kordinaciju politika, ivana.radojicic@mif.gov.me;
Radmila Martinović, Direktorat za državni budžet, radmila.martinovic@mif.gov.me.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Neophodnost izmjena i dopuna Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju proizilazi iz potrebe da se postojeći zakonski okvir, koji je omogućio stabilno funkcionisanje obrazovnog sistema i doprinio njegovom razvoju, dodatno unaprijedi i uskladi sa savremenim izazovima, obrazovnim politikama, tehnološkim promjenama i evropskim integracionim procesima. Iako je dosadašnja primjena zakona omogućila ostvarenje ključnih ciljeva u obrazovno-vaspitnom sistemu, praksa je pokazala određene nedostatke, pravne praznine i neusklađenosti koje zahtijevaju preciznije normativno uređenje.

Jedan od izraženih problema je nedovoljno razvijen sistem zaštite od nasilja u obrazovno-vaspitnim ustanovama. Postojeće zakonske odredbe nijesu sadržale jasnu zabranu svih oblika nasilja, niti proceduru za institucionalno reagovanje. Predlogom zakona se po prvi put uvodi eksplicitna zabrana svakog oblika nasilja u ustanovi, bez obzira na to da li ga vrši učenik, roditelj, drugo lice ili zaposleni. Ustanova je dužna da u tim slučajevima pokrene odgovarajući prekršajni ili krivični postupak, a Ministarstvo dobija ovlašćenje da pravilnikom uredi preventivne aktivnosti, procjenu rizika i mjere zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja.

Predlogom zakona se po prvi put sistemski uređuje oblast karijernog usmjeravanja učenika i odraslih kao kontinuiran proces podrške pojedincu u donošenju obrazovnih i profesionalnih odluka. Karijerno usmjeravanje vrši ustanova u saradnji sa Ministarstvom i Zavodom za zapošljavanje Crne Gore. Time se rješava problem nedostatka institucionalne podrške učenicima i polaznicima u planiranju njihovog obrazovnog i profesionalnog puta. Ministarstvo, u okviru posebne organizacione jedinice, preduzima aktivnosti koje se odnose na razvoj i unapređivanje karijernog usmjeravanja.

Zakon uređuje i pitanje produženog boravka, koje do sada nije bilo precizno normirano. Propisuje se da je osnivač produženog boravka dužan da prije početka rada podnese zahtjev za licenciranje, čime se obezbjeđuje usklađenost sa standardima i kontrola kvaliteta rada.

U oblasti zapošljavanja nastavnika, zakon predviđa jasne, objektivne i mjerljive kriterijume za izbor kandidata (prosječna ocjena na studijama, dužina čekanja na zaposlenje, radno iskustvo i dr.), kao i obavezan probni rad sa jasno definisanom procedurom praćenja i ocjenjivanja rada. Dodatno, prvi put se uvodi mogućnost procjene kvaliteta rada nastavnika u slučajevima kada ne ostvaruju propisane standarde ili kada ocjenjuju učenike na neobjektivan način.

U cilju unapređenja upravljanja ustanovama, zakon predviđa da se direktor može imenovati isključivo sa prvog mjesta na rang listi kandidata koji ispunjavaju uslove, čime se eliminiše mogućnost izbora kandidata mimo konkursnih rezultata i obezbjeđuje transparentnost u

postupku imenovanja.

Zakon se unapređuje i u dijelu pravne zaštite učenika, tako što se po prvi put detaljno uređuje pravo na prigovor zbog zaključne ocjene na kraju polugodišta, nastavne, odnosno školske godine iz nastavnog predmeta ili vladanja, kao i na ocjenu dobijenu na popravnom, razrednom ili godišnjem ispitu. Prigovor razmatra komisija koju obrazuje nastavničko vijeće u roku od tri dana. Takođe se uređuje i postupanje po prigovorima na ocjene dobijene na popravnim, razrednim i godišnjim ispitima, uz mogućnost ponovnog ispitivanja ako se utvrdi osnovanost prigovora.

Predlogom zakona se, u skladu sa razvojem digitalnog društva, po prvi put uređuje mogućnost korišćenja digitalnih udžbenika i obrazovnih sadržaja, kao i organizacija onlajn nastave u vanrednim okolnostima. Ministarstvo je ovlašćeno da podzakonskim aktom precizira način korišćenja digitalnog materijala, dok škole dobijaju mogućnost da učenicima i zaposlenima ustupe tehničku opremu potrebnu za učešće u onlajn nastavi.

Dodatno, predlog zakona je usklađen sa pravnom tekovinom Evropske unije i po prvi put precizira da državljani države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije mogu zasnovati radni odnos kao nastavnici pod jednakim uslovima kao crnogorski državljani, bez obaveze prethodnog stalnog nastanjenja.

Predlogom zakona ukida se mogućnost budžetskog finansiranja privatnih obrazovno-vaspitnih ustanova, imajući u vidu potrebu za racionalizacijom troškova i efikasnijim usmjeravanjem javnih sredstava u obrazovnom sistemu. Ova odredba se u dosadašnjoj praksi gotovo i nije primjenjivala, izuzev u slučaju jedne privatne umjetničke škole.

Takođe, novim zakonskim rješenjem predviđa se da se licence za ustanove za obrazovanje odraslih izdaju na period od pet godina, čime se uvodi redovan postupak provjere ispunjenosti uslova za rad.

Problemi koji su se javili usljed navedenih nedostataka doveli su do višestrukih negativnih posljedica: smanjenja bezbjednosti u školama, neujednačenog kvaliteta nastave, ograničene zaštite prava učenika, nedovoljne uključenosti roditelja, izostanka profesionalne podrške učenicima, otežanog razvoja digitalne nastave i narušene transparentnosti zapošljavanja i izbora direktora, a biće riješeni ovim predlogom zakona.

Učenici su bili pogođeni posljedicama neobjektivnog ocjenjivanja, nedostatka podrške i zaštite, kao i nedovoljno jasnih pravila u vanrednim okolnostima. Roditelji su bili ograničeni u mogućnosti da se aktivno uključe u obrazovni proces. Nastavnici su bili izloženi sistemu zapošljavanja koji nije u potpunosti transparentan i nije pružao dovoljno mehanizama za profesionalno unapređenje. Škole su se suočavale sa administrativnim i organizacionim izazovima, dok su Ministarstvo i prateće institucije funkcionisale u uslovima nedovoljno precizne regulative.

Ukoliko bi se zadržao postojeći zakonski okvir bez izmjena, obrazovni sistem bi ostao bez alata za efikasno reagovanje na ove izazove. Nedovoljno precizno normirane oblasti, poput prevencije nasilja, karijerne podrške, digitalizacije i zapošljavanja nastavnika, dovele bi do stagnacije u razvoju sistema, smanjenja kvaliteta obrazovanja i otežanog usklađivanja sa evropskim standardima. Time bi bio usporen reformski proces i umanjene mogućnosti za

izgradnju savremenog, funkcionalnog i pravednog obrazovnog sistema.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Predloženim izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju nastoji se dodatno unaprijediti postojeći zakonski okvir, uz zadržavanje njegovih osnovnih principa, ali sa posebnim fokusom na uspostavljanje pravne sigurnosti, unapređenje kvaliteta obrazovanja i jačanje uloge svih učesnika u obrazovno-vaspitnom procesu. Ciljevi zakona proističu iz potreba prakse, promjena u društvenom i obrazovnom kontekstu i procesa evropskih integracija.

Ključni cilj je unapređenje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada, kroz preciznije normiranje oblasti samoevaluacije, uvođenje dvogodišnjeg plana unapređenja kvaliteta i jasnijih procedura za ocjenjivanje nastavnog kadra, naročito u slučajevima neobjektivnog ocjenjivanja učenika ili neispunjavanja standarda nastave. U cilju modernizacije obrazovnog procesa, zakon predviđa uvođenje digitalnih udžbenika i obrazovnih sadržaja, čime se otvaraju mogućnosti za savremenije, interaktivno i dostupnije obrazovanje.

Važan cilj zakona jeste povećanje bezbjednosti u školama kroz jasnu zakonsku zabranu svakog oblika nasilja i obavezu ustanove da preduzme mjere u skladu sa zakonom. Prvi put se precizno uređuje i obaveza Ministarstva da pravilnikom definiše preventivne aktivnosti, procjenu rizika i mjere zaštite, čime se stvaraju preduslovi za sistemsku prevenciju i reagovanje u slučajevima nasilja.

Zakon ima za cilj i jačanje odgovornosti svih aktera u obrazovanju, posebno roditelja, čije su obaveze sada jasno definisane – od poštovanja pravila ustanove do odgovornosti za nadoknadu štete koju dijete nanese školi. Time se roditeljima daje važna uloga partnera u obrazovnom procesu, a školi pravna osnova za kvalitetniju saradnju.

Posebno važan cilj jeste modernizacija obrazovnog sistema kroz normiranje onlajn nastave u slučajevima prekida redovnog obrazovno-vaspitnog rada, kao što su epidemije ili elementarne nepogode. Preciziraju se pravila za vođenje pedagoške evidencije i obezbjeđuje osnova za digitalizaciju administrativnih i nastavnih procedura.

Zakon doprinosi i efikasnijem upravljanju obrazovnim ustanovama, posebno u dijelu izbora direktora, tako što se propisuje da se direktor može imenovati isključivo sa prvog mjesta na rang listi, čime se unapređuje transparentnost i poštovanje rezultata konkursa. Preciznije se uređuju i postupci procjene rada nastavnika, kao i uslovi za transformaciju ugovora i probni rad.

Poseban cilj zakona je unapređenje pravne zaštite učenika u vezi sa ocjenjivanjem, kroz pravo na prigovor na zaključne ocjene na kraju polugodišta, nastavne, odnosno školske godine iz nastavnog predmeta ili vladanja, kao i na ocjenu dobijenu na popravnom, razrednom ili godišnjem ispitu, kao i jasan postupak razmatranja tih prigovora.

Dodatno, zakon ima za cilj usaglašavanje nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, omogućavanjem zapošljavanja državljana država članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije pod istim uslovima kao i crnogorskih državljana, bez uslova stalnog nastanjenja, čime se uklanja prethodna barijera.

Ovi ciljevi su u potpunosti usklađeni sa strateškim dokumentima Vlade Crne Gore, uključujući Program rada Vlade i Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Srednjoročni program rada

Vlade za period 2024–2027, Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2024–2027 i Plan rasta.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa)?
- Obrazložiti preferiranu opciju.

U cilju ispunjavanja definisanih ciljeva i rješavanja identifikovanih problema u obrazovno-vaspitnom sistemu, izmjene i dopune Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju predstavljaju preferiranu opciju. Ova opcija omogućava sveobuhvatan i pravno obavezujući odgovor na uočene nedostatke, kroz precizno normiranje oblasti kao što su: zabrana i prevencija nasilja, pravo na prigovor, zapošljavanje i procjena rada nastavnog kadra, karijerno usmjeravanje, digitalni sadržaji i onlajn nastava, odgovornost roditelja i postupak izbora direktora. Time se stvaraju jasna pravila za sve učesnike u obrazovanju i unapređuje pravna sigurnost, transparentnost i efikasnost sistema.

Predložena zakonska rješenja predstavljaju najefikasniji pristup u postizanju definisanih ciljeva, jer omogućavaju sistemsku, pravno održiva i operativno primjenjiva rješenja za ključne izazove. Ona su u potpunosti usklađena sa strateškim dokumentima Vlade Crne Gore i potrebama obrazovnog sistema, čime se stvaraju uslovi za kontinuiran i sveobuhvatan razvoj obrazovno-vaspitnog rada.

Predložena zakonska rješenja pružaju najpotpuniju osnovu za rješavanje postojećih problema i ostvarivanje postavljenih ciljeva, dok status quo i neregulatorne opcije ostavljaju prostor za održavanje postojećih ograničenja i produžavanje sistemskih slabosti.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne?
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)?
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti?
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija?
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Zakon će imati direktan i pozitivan uticaj na učenike, roditelje, nastavno osoblje i obrazovno-vaspitne ustanove. Unapređenjem zakonskog okvira u oblastima bezbjednosti, kvaliteta nastave, profesionalne orijentacije i digitalizacije, stvara se sigurnije, pravednije i savremenije obrazovno okruženje.

Postupci vođenja pedagoške evidencije, sprovođenja godišnje i dvogodišnje samoevaluacije, organizacije mjera za zaštitu od nasilja i sprovođenja procedura u vezi sa pravom učenika na prigovor su jasno normirani, funkcionalni i u službi unapređenja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija preuzeće dodatne obaveze, posebno u vezi sa donošenjem podzakonskih akata kojima se regulišu digitalni obrazovni sadržaji, onlajn nastava i mjere zaštite učenika, kao i organizacija sistema karijernog usmjeravanja u saradnji sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore.

Zakon ne uvodi nove poslovne barijere, niti izaziva opterećenja za privredu ili građane.

U dijelu koji se odnosi na licenciranje produženog boravka, predviđena je obaveza podnošenja zahtjeva i plaćanja naknade za postupak licenciranja, što predstavlja ograničeno i jednokratno administrativno opterećenje, namijenjeno obezbjeđivanju kvaliteta i sigurnosti u radu sa djecom. Ova obaveza se odnosi na mali broj subjekata i ne predstavlja prepreku za ulazak na tržište.

Takođe, ustanove za obrazovanje odraslih biće obavezne da svakih pet godina podnose zahtjev za obnovu licence, čime se uvodi redovna kontrola ispunjenosti uslova za rad. Ovaj postupak podrazumijeva plaćanje odgovarajuće naknade, što će imati određeni finansijski uticaj na osnivače tih ustanova.

Ukidanjem zakonskog osnova za opšte budžetsko finansiranje privatnih škola unapređuje se transparentnost i efikasnije usmjeravanje javnih sredstava. Ovim se istovremeno podstiče tržišna ravnoteža i sprečava nelojalna konkurencija u sektoru obrazovanja.

Zakon podstiče transparentnost u zapošljavanju i imenovanju direktora i nastavnika, smanjuje prostor za zloupotrebe i doprinosi jačanju integriteta i odgovornosti u radu obrazovnih ustanova.

Pozitivni efekti zakona višestruko nadmašuju potencijalna opterećenja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

Za implementaciju propisa nijesu potrebna značajna dodatna sredstva iz budžeta, niti nastaju međunarodne finansijske obaveze. Sredstva za pojedine mjere, poput karijernog usmjeravanja, planiraće se sukcesivno kroz redovne godišnje budžete.

Zakon omogućava priliv sredstava u budžet kroz licenciranje produženih boravaka i obnavljanje licenci za ustanove za obrazovanje odraslih (na svakih pet godina), što predstavlja predvidiv i kontrolisan prihod (*Zakonom propisana taksa za licenciranje 1000,00 evra i Zakonom propisana taksa za izmjenu licence 500,00 evra*).

Takođe, ukidanjem finansiranja privatnih škola koje ne ispunjavaju propisane uslove, doprinosi se racionalnijem trošenju javnih sredstava.

Propis je fiskalno održiv, ne opterećuje građane ni privredu, a donosi dugoročne koristi za kvalitet, efikasnost i pravičnost obrazovnog sistema.

Predlog zakona ne podrazumijeva obavezu donošenja podzakonskih akata iz kojih će proistći finansijske obaveze.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni, odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Za izradu Predloga zakona nije korišćena ekspertska podrška.

U skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG”, br. 41/18), Ministarstvo je na zvaničnom sajtu objavilo Javni poziv za predlaganje predstavnika/ce nevladine organizacije u radnoj grupi za pripremu nacrt zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju na koji se prijavilo Udruženje Roditelji. Takođe, saglasno Uredbi, Ministarstvo je 30. septembra 2024. godine objavilo poziv za javnu raspravu o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju, koja je trajala 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva, na internet stranici Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija (<https://www.gov.me/clanak/javna-rasprava-zakon-o-izmjenama-i-dopunama-opsteg-zakona-o-obrazovanju-i-vaspitanju>).

Nakon završene javne rasprave Ministarstvo je sačinilo Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi koji je objavilo na svojoj internet stranici sa rezimeom dostavljenih predloga, primjedbi i sugestija i razlozima za njihovo prihvatanje, odnosno neprihvatanje (link: [Izvještaj sa javne rasprave za izmjene i dopune Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju](#)).

Takođe, organizovan je okrugli sto 15. oktobra 2024. godine u Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija.

Primjedbe, predlozi i sugestije su sagledane i sve koje su predstavljale doprinos poboljšanju zakonskog teksta, prihvaćene su i ugrađene u Predlog zakona.

Ministarstvo je, na tekst Predloga zakona dobilo pozitivno mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Moguće prepreke u implementaciji odnose se na tehničke kapacitete za onlajn nastavu, ujednačenost u sprovođenju procjene kvaliteta rada i organizaciju karijernog usmjeravanja. Mjere koje će se sprovođiti uključuju donošenje podzakonskih akata, obuke, tehničku podršku školama, evaluaciju nastavnog kadra i licenciranje ustanova.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva je broj sprovedenih samoevaluacija i eksternih evaluacija, povećanje upotrebe digitalnih sadržaja, smanjenje broja slučajeva nasilja u obrazovno-vaspitnim ustanovama, broj podnijetih prigovora na ocjenu, broj obnovljenih licenci, nivo uključenosti roditelja i sl.

Za praćenje primjene propisa biće zaduženo Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Zavod za školstvo, Centar za stručno obrazovanje i Ispitni centar.

Datum i mjesto

Podgorica, 30. maj 2025. godine

Starješina

Andela Furic-Hrišćanin

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija

Adresa: Vaka Đurovića b.b.
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 410 100
fax: +382 20 410 101
www.gov.me/mps

Broj: 08/2-011/25-1256
Podgorica, 9. maj 2025. godine

SEKRETARIJAT ZA ZAKONODAVSTVO
Slavica BAJIĆ, sekretarka

Predmet: Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju

Poštovana gospođo Bajić,

U prilogu dostavljamo **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju** na mišljenje. Navedeni zakon je završno mjerilo za zatvaranje Pregovaračkog poglavlja 3, pa Vas molimo za hitnost u postupanju kako bi ovaj važni zakon što prije bio upućen na razmatranje i utvrđivanje Vladi Crne Gore i stavljanje u proceduru Skupštine Crne Gore.

MINISTARKA

Prof. dr. Anđela JAKŠIĆ-STOJANOVIĆ

Anđela Jakšić-Stojanović

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA OPŠTEG ZAKONA O OBRAZOVANJU I VASPITANJU

Član 1

U Opštem zakonu o obrazovanju i vaspitanju („Službeni list RCG“, br. 64/02, 31/05 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10, 45/11, 36/13, 39/13, 47/17, 59/21, 146/21, 3/23 i 84/24) u članu 1 stav 1 poslije riječi „posebnim“ dodaje se riječ „obrazovnim“.

Član 2

U članu 8 stav 1 riječ „Republike“ zamjenjuje se riječima: „Crne Gore“.

Član 3

U članu 9 stav 2 mijenja se i glasi:

„Stranci kojima je odobren privremeni ili stalni boravak u Crnoj Gori, kao i stranci koji traže međunarodnu zaštitu, stranci pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom i lica bez državljanstva jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima u skladu sa posebnim zakonom.“

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izuzetno od stava 2 ovog člana, državljani država članica Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije i članovi njihovih porodica jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje sa crnogorskim državljanima.“

Član 4

Naziv člana i član 9a mijenjaju se i glase:

„Zabrana nasilja i diskriminacije

Član 9a

U ustanovi nije dozvoljeno: fizičko, psihičko i socijalno nasilje; zlostavljanje i zanemarivanje djece i učenika; fizičko kažnjavanje i vrijeđanje ličnosti, kao i seksualna zloupotreba djece i učenika ili zaposlenih.

U ustanovi je zabranjen svaki oblik nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja iz stava 1 ovog člana od strane djeteta, odnosno učenika, njegovog roditelja ili drugog lica, kao i nastavnika i drugog zaposlenog u ustanovi nad djetetom, odnosno učenikom, nastavnikom i drugim zaposlenim u ustanovi.

Protiv lica koja vrše nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje iz stava 1 ovog člana ustanova pokreće odgovarajući postupak, u skladu sa zakonom.

U ustanovi je zabranjen svaki oblik diskriminacije u skladu sa zakonom.

Ustanova je dužna da sprovodi preventivne aktivnosti radi zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja iz stava 1 ovog člana.

Sadržaj i način sprovođenja preventivnih aktivnosti iz stava 5 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete (u daljem tekstu: Ministarstvo).“

Član 5

U članu 9b stav 1 riječ „posrednici,“ zamjenjuje se riječju „medijatori,“.

Član 6

U članu 11 stav 3 mijenja se i glasi:

„Jedinstveni nastavni proces bliže uređuje Ministarstvo.”.

Član 7

U članu 12 stav 1 riječi: „organa državne uprave nadležnog za poslove prosvjete (u daljem tekstu: Ministarstvo).“ zamjenjuju se riječju „Ministarstva.”.

Član 8

U članu 13 stav 1 mijenja se i glasi:

„U ustanovi koja ostvaruje javno važeće obrazovne programe upotrebljavaju se udžbenici i digitalni udžbenici (u daljem tekstu: udžbenici), nastavna sredstva i digitalni obrazovni sadržaji (u daljem tekstu: nastavna sredstva), odobreni u skladu sa ovim zakonom.“

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„Postupak izrade, postavljanje i upravljanje digitalnim obrazovnim sadržajima na platformi za samostalno učenje propisuje Ministarstvo.“

Član 9

U članu 15 stav 2 poslije riječi „nastavnici“ dodaju se zarez i riječi: „direktor, odnosno pomoćnik direktora“.

Član 10

Naziv člana i član 17 mijenjaju se i glase:

„Obezbjeđivanje, utvrđivanje i unapređivanje kvaliteta

Član 17

Obezbjeđivanje, utvrđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada vrši se samoevaluacijom i evaluacijom.

Samoevaluaciju vrši ustanova, i to:

1) jednom godišnje – iz najmanje dvije oblasti, od kojih je jedna oblast nastava i učenje;

2) na svake dvije godine – u cjelini.

Ustanova je dužna da donese plan obezbjeđivanja i unapređivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada jednom u dvije godine, nakon samoevaluacije iz svih oblasti.

Evaluaciju vrše Centar i Zavod za školstvo, najmanje na svake četiri godine.

Obezbjeđivanje, utvrđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada vrši se u skladu sa metodologijom koju donosi Nacionalni savjet za obrazovanje (u daljem tekstu: Nacionalni savjet), na prijedlog Zavoda za školstvo, odnosno Centra.“

Član 11

Poslije člana 17 dodaje se novi član koji glasi:

„Karijerno usmjeravanje

Član 17a

Karijerno usmjeravanje podrazumijeva proces, usluge i aktivnosti usmjerene na podršku pojedincu, bilo kog uzrasta ili dijela njegovog života, da donese odluke koje se tiču obrazovanja, obuke i zanimanja i da upravlja svojom karijerom.

Karijerno usmjeravanje vrši ustanova u saradnji sa Ministarstvom i Zavodom za zapošljavanje Crne Gore.

Ministarstvo, u okviru posebne organizacione jedinice, preduzima aktivnosti koje se odnose na razvoj i unapređivanje karijernog usmjeravanja.“

Član 12

U članu 18 na kraju tačke 21 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaje pet novih tačaka koje glase:

„22) „digitalni udžbenik“ je udžbenik u elektronskoj formi;

23) „digitalni obrazovni sadržaj“ je sadržaj prezentovan u digitalnoj formi koji se može koristiti u nastavi (učenju);

24) „nasilje i zlostavljanje“ je svaki oblik jednom učinjenog ili ponavljano verbalnog ili neverbalnog ponašanja koje ima za posljedicu stvarno ili potencijalno ugrožavanje zdravlja, razvoja i dostojanstva djeteta, odnosno učenika, nastavnika ili drugog zaposlenog;

25) „drugo nastavno sredstvo“ je didaktički sadržaj koji omogućava učeniku sticanje dopunskih znanja i vještina (bojanke, časopisi, slovarice i sl.);

26) „platforma za samostalno učenje“ je onlajn prostor koji korisnicima (učenicima, nastavnicima, roditeljima) omogućava pristup obrazovnom sadržaju i kursevima, kroz koje mogu samostalno učiti i pratiti svoj napredak.“

Član 13

U članu 21 stav 3 tačka 1 riječi: „povezanosti predmeta“ zamjenjuju se riječima: „međupredmetnim temama i povezanošću predmeta“.

Član 14

U članu 22 stav 1 poslije riječi „savjeta“ stavlja se tačka, a riječi: „za obrazovanje (u daljem tekstu: Nacionalni savjet).“ brišu se.

Član 15

U članu 31b stav 1 tačka 4 alineja 1 riječi: „udžbenike i nastavna sredstva“ zamjenjuju se riječima: „udžbenike, nastavna sredstva, odnosno druga nastavna sredstva“.

Član 16

U članu 40 u uvodnoj rečenici stava 1 poslije riječi „posebnim“ dodaje se riječ „obrazovnim“.

Poslije tačke 3 dodaje se nova tačka koja glasi:

„3a) utvrđuje kvalitet realizacije standarda ocjenjivanja u skladu sa propisima;“.

U stavu 2 riječi: „Sadržaj, oblike i način utvrđivanja“ zamjenjuju se riječima: „Standarde, oblike, način obezbjeđivanja, utvrđivanja i unapređivanja“.

Član 17

U članu 41b poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Nivoje takmičenja, način i uslove organizovanja i pravila takmičenja, kao i sadržaj i oblik diplome koja se dodjeljuje propisuje Ministarstvo, na prijedlog Ispitnog centra.“

Član 18

U članu 43 stav 1 riječ „Država,“ zamjenjuje se riječju „država,“, a riječi: „glavni grad ili prestonica“ zamjenjuju se riječima: „Glavni grad ili Prijestonica“.

U stavu 3 riječi: „Država ili glavni grad, odnosno prestonica.“ zamjenjuju se riječima: „država ili Glavni grad, odnosno Prijestonica.“.

U stavu 4 riječi: „stranih državljana.“ zamjenjuju se riječju „stranaca.“.

Član 19

U članu 49 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Pravna i fizička lica koja, u skladu sa posebnim zakonom, organizuju produženi boravak dužna su da prije početka rada podnesu zahtjev za licenciranje i dokaze o ispunjenosti uslova u skladu sa posebnim zakonom.“

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 20

U članu 50 poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Licenca se izdaje na neodređeno vrijeme.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, organizatoru obrazovanja odraslih licenca se izdaje na period od pet godina.“

Dosadašnji st. 3 i 4 postaju st. 5 i 6.

Član 21

U članu 59 stav 2 poslije tačke 1 dodaje se nova tačka koja glasi:

„1a) djelatnost ustanove;“.

U tački 7 poslije riječi „pedagoške“ dodaju se zarez i riječi: „odnosno andragoške“.

Član 22

U članu 64 stav 1 riječ „sl.“ zamjenjuje se riječima: „drugi opravdani slučajevi“.

Poslije stava 3 dodaju se tri nova stava koji glase:

„U slučaju prekida obrazovno-vaspitnog rada, obrazovno-vaspitni rad može se organizovati onlajn.

Za vrijeme organizovanja obrazovno-vaspitnog rada iz stava 4 ovog člana ustanova može da ustupi računarsku opremu na privremeno korišćenje učenicima i zaposlenima, u skladu sa opštim aktom ustanove.

Način organizovanja obrazovno-vaspitnog rada iz stava 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.“

Član 23

U članu 73 stav 9 riječ „izbora“ zamjenjuje se riječju „određivanja“.

Poslije stava 9 dodaje se novi stav koji glasi:

„Način razrješenja članova školskog, odnosno upravnog odbora iz reda zaposlenih, roditelja, odnosno socijalnih partnera utvrđuje se statutom ustanove.“

Dosadašnji stav 10 postaje stav 11.

Član 24

U članu 78 poslije stava 8 dodaje se novi stav koji glasi:

„Za direktora ustanove može biti izabrano lice koje, pored uslova iz st. 1 do 8 ovog člana, ispunjava i jedan od sljedećih uslova, i to da je:

- 1) crnogorski državljanin;
- 2) državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora ili Švajcarske konfederacije.“

Član 25

U članu 78a stav 3 riječi: „za vrijeme prvog mandata“ brišu se.

Član 26

U članu 80 stav 1 mijenja se i glasi:

„Direktor javne ustanove bira se na osnovu javnog konkursa, programa razvoja ustanove i rezultata provjere kompetencija, znanja i sposobnosti.“

Stav 11 briše se.

Član 27

U članu 80a stav 6 riječ „tri“ zamjenjuje se riječju „dvije“.

Član 28

U članu 81 poslije stava 1 dodaju se tri nova stava koji glase:

„Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako u ustanovi nema zaposlenih koji ispunjavaju uslove za direktora ili postoje drugi objektivni razlozi zbog kojih se ne može imenovati vršilac dužnosti direktora iz reda zaposlenih, ministar imenuje vršioca dužnosti direktora iz reda zaposlenih iz druge ustanove koji ispunjava uslove za izbor direktora.

Za vršioca dužnosti direktora javne ustanove isto lice može biti imenovano najviše dva puta uzastopno.

Vršioica dužnosti direktora razrješava ministar.“

Dosadašnji stav 2 postaje stav 5.

Član 29

U članu 82 stav 1 tačka 8 mijenja se i glasi:

„8) vrši pedagoško-instruktivni rad;“.

Član 30

U članu 82b stav 1 poslije riječi „zamjenjuje“ dodaju se riječi: „pomoćnik direktora, a ako ustanova nema pomoćnika direktora zamjenjuje ga“.

Član 31

U članu 83 stav 1 tačka 11 mijenja se i glasi:

11) ne postupi po rješenju nadležne inspekcije protiv kojeg se ne vodi upravni postupak;“.

U tački 14b poslije riječi „ustanove“ briše se tačka-zarez i dodaju riječi: „u oblasti kvaliteta nastave i rukovođenja ustanovom;“.

Poslije tačke 14c dodaju se sedam novih tačaka koje glase:

„14d) ne postupi po pravosnažnoj i izvršnoj odluci suda;

- 14e) je optužen da je učinio krivično djelo protiv polne slobode;
- 14f) ne preduzme propisane mjere i radnje prema nastavniku, odnosno drugom zaposlenom u slučaju sumnje da je učinio krivično djelo protiv polne slobode na štetu učenika ili nastavnika, odnosno drugog zaposlenog;
- 14g) odbije da se podvrgne ljekarskom pregledu u skladu sa ovim zakonom ili odbije da se podvrgne ljekarskom pregledu na zahtjev organa upravljanja;
- 14h) se utvrdi da ustanova radi suprotno zakonu, statutu i drugim opštim aktima ustanove, a direktor nije preduzeo mjere da se te nepravilnosti otklone;
- 14i) nije preduzeo preventivne aktivnosti radi zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja u skladu sa ovim zakonom; i
- 14j) dopusti promovisanje i prodaju roba ili usluga suprotno članu 137 stav 4 ovog zakona;“.

Član 32

U članu 86 stav 5 riječi: „za vrijeme prvog mandata“ brišu se.

Član 33

Poslije člana 86 dodaje se novi član koji glasi:

„Procjena radne sposobnosti direktora i pomoćnika direktora

Član 86a

U slučaju osnovane sumnje da je direktoru, odnosno pomoćniku direktora zdravlje narušeno u mjeri koja bitno umanjuje njegovu radnu sposobnost, školski, odnosno upravni odbor donosi odluku o upućivanju direktora odnosno pomoćnika direktora na procjenu radne sposobnosti u skladu sa zakonom.“

Član 34

U članu 97 stav 1 poslije tačke 10 dodaje se nova tačka koja glasi:

„10a) na podršku i pomoć prilikom savladavanja obrazovnog programa, a naročito u otklanjanju jezičkih, kulturoloških, psiholoških, socijalnih i drugih barijera;“.

Stav 6 briše se.

Član 35

U članu 97a stav 1 mijenja se i glasi:

„Učenik, odnosno njegov roditelj ima pravo na prigovor zbog zaključne ocjene na kraju polugodišta, nastavne, odnosno školske godine iz nastavnog predmeta ili vladanja, kao i na ocjenu dobijenu na popravnom, razrednom ili godišnjem ispitu.“

Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Izuzetno od stava 3 ovog člana u slučaju kad se prigovor podnosi na ocjenu dobijenu na popravnom, razrednom ili godišnjem ispitu, nastavničko vijeće u roku od tri dana od dana prijema prigovora obrazuje komisiju koja utvrđuje osnavanost prigovora.

Ako komisija iz stava 4 ovog člana utvrdi da je prigovor osnovan postupak provjere znanja sprovodi se u skladu sa st. 6 do 9 ovog člana.“

Dosadašnji st. 4 do 7 postaju st. 6 do 9.

Član 36

U članu 98 stav 1 tačka 8 mijenja se i glasi:

„8) poštuje različitost, kulturno, nacionalno i jezičko nasljeđe drugih učenika i njeguje drugarske i humane odnose;“.

Član 37

U članu 98a stav 1 mijenja se i glasi:

„Učenik, odnosno roditelj odgovoran je za štetu koju učenik učini u ustanovi.“

Član 38

Poslije člana 98a dodaje se novi član koji glasi:

„Prava i odgovornost roditelja Član 98b

Roditelj:

1) ima pravo da bude redovno obaviješten o postignućima djeteta, odnosno učenika;

2) odgovoran je za redovno pohađanje nastave učenika;

3) dužan je da, na poziv ustanove, aktivno učestvuje u svim oblicima obrazovno-vaspitnog rada, a posebno u realizaciji plana pojačanog vaspitnog rada;

4) obavezan je da poštuje pravila o radu ustanove (kućni red i dr.), a naročito u pogledu zabrane bilo kog oblika verbalnog i fizičkog nasilja u ustanovi.

Ako roditelj učestalo zanemaruje obaveze iz stava 1 tač. 2, 3 i 4 ovog člana, ustanova je dužna da o tome obavijesti Ministarstvo, nadležni organ, odnosno nadležnu ustanovu socijalne i dječje zaštite.“

Član 39

U članu 99a poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Nastavniku protiv koga je podnesena prijava za seksualno uznemiravanje učenika, odnosno drugog zaposlenog direktor ustanove može privremeno zabraniti izvođenje obrazovno-vaspitnog rada do okončanja postupka po prijavi.“

Član 40

U članu 100a stav 1 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „ako ovim zakonom nije drukčije propisano.“.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, vaspitač u domu učenika, odnosno domu učenika i studenata mora da ima najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja sa završenim studijskim programom za obrazovanje nastavnika.“

U stavu 3 riječi „stalnim nastanjenjem“ zamjenjuju se riječima: „odobrenim stalnim boravkom“.

Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Izuzetno od stava 3 ovog člana, državljanin države članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnue radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin.“

Lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje isprave i izjednačavanje inostrane

kvalifikacije nivoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom.”

Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4.

Član 41

Član 101 mijenja se i glasi:

„Nastavnik u javnoj ustanovi zapošljava se na osnovu javnog konkursa, u skladu sa zakonom.

Konkurs iz stava 1 ovog člana raspisuje direktor ustanove i traje 15 dana.

Nastavnici u ustanovama ili posebnom odjeljenju ustanova sa nastavom na jeziku pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica moraju, pored uslova propisanih zakonom, da imaju aktivno znanje jezika i pisma te manjine i crnogorskog jezika.

Provjeru znanja jezika iz stava 3 ovog člana vrši komisija koju obrazuje odgovarajuća ustanova visokog obrazovanja u skladu sa posebnim programom koji donosi Nacionalni savjet.

Nastavniku koji je pokazao uspjeh na provjeri znanja jezika, ustanova iz stava 4 ovog člana izdaje uvjerenje.

Odluku o zapošljavanju nastavnika donosi direktor ustanove, na prijedlog komisije, u roku od 15 dana od dana isteka roka za podnošenje prijave.

Komisiju iz stava 6 ovog člana imenuje direktor ustanove, u skladu sa statutom ustanove.

Komisija iz stava 6 ovog člana sačinjava rang listu kandidata na osnovu sljedećih kriterijuma: prosječna ocjena, odnosno indeks uspjeha na studijama, vrijeme čekanja na zaposlenje u odgovarajućem nivou obrazovanja i dužina rada na određeno vrijeme u odgovarajućem nivou obrazovanja.

Poseban uslov za zapošljavanje nastavnika je probni rad.

Nastavniku koji za vrijeme probnog rada ne zadovolji prestaje radni odnos istekom roka utvrđenog ugovorom o probnom radu.

Način bodovanja kriterijuma iz stava 8 ovog člana i sačinjavanja rang liste kandidata, kao i dužinu trajanja, način sprovođenja i ocjenjivanja rezultata probnog rada propisuje Ministarstvo.”

Član 42

U članu 101a stav 1 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „osim kad se radno mjesto popunjava zbog privremene spriječenosti za rad odsutnog nastavnika u skladu sa propisima kojima se uređuje obavezno zdravstveno osiguranje.”.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izvještaj iz stava 2 ovog člana ne sadrži časove koji su dodijeljeni na osnovu sporazuma o preuzimanju nastavnika.”

Član 43

U članu 101b stav 2 mijenja se i glasi:

„Nastavnik iz stava 1 ovog člana može da se zaposli na radno mjesto nastavnika najduže na period od jednog klasifikacionog perioda ako se na konkurs nije prijavio kandidat koji ispunjava uslove u skladu sa ovim zakonom.”

Član 44

U članu 101c stav 1 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „osim kad se radno mjesto popunjava zbog privremene spriječenosti za rad odsutnog zaposlenog u skladu sa propisima kojima se uređuje obavezno zdravstveno osiguranje.”.

Član 45

Poslije člana 101c dodaju se dva nova člana koji glase:

„Transformacija ugovora

Član 101d

Ugovor o radu nastavnika može se transformisati sa određenog u ugovor o radu na neodređeno vrijeme ako nastavnik ispunjava propisane opšte i posebne uslove u skladu sa zakonom i ako u ustanovi ima najmanje jednu polovinu norme časova za određeni nastavni predmet.

Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija

Član 101e

Priznavanje inostranih profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisane profesije nastavnika vrši Ministarstvo, u skladu sa posebnim zakonom.“

Član 46

U članu 102 stav 2 riječi: „godinu dana,“ zamjenjuju se riječima: „devet mjeseci,“.

Član 47

U članu 106 stav 2 riječi: „u propisanom nivou i oblasti (profilu) obrazovanja utvrđenim zakonom i pozakonskim aktom ima najmanje jednu godinu“ zamjenjuju se riječima: „ima najmanje devet mjeseci“.

U stavu 3 riječi: „odgovarajućoj javnoj ustanovi“ zamjenjuju se riječima: „javnoj ustanovi u kojoj ispunjava uslove za nastavnika u pogledu nivoa i oblasti (profila) obrazovanja utvrđenim zakonom i podzakonskim aktom“.

Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, nastavnik koji izvodi nastavu iz predmeta vjerskog područja u srednjoj vjerskoj školi ne polaže stručni ispit.

Radno iskustvo u nastavi iz stava 2 ovog člana ne može se steći obavljanjem volonterskog rada.”

Član 48

U članu 107a na kraju stava 4 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „osim za organizatore osnovnog obrazovanja odraslih.“.

Član 49

U članu 108 stav 1 riječi: „može se umanjiti“ zamjenjuju se riječima: „umanjuje se“.

Poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Nastavniku iz stava 1 ovog člana kojem se ne može umanjiti norma iz pedagoških razloga zarada se uvećava za dva časa sedmično.

Oblasti i predmete iz kojih se ne može umanjiti norma časova u skladu sa obrazovnim programom određuje Ministarstvo.“

Član 50

U članu 109 stav 1 riječi: „može zasnovati radni odnos“ zamjenjuju se riječima: „zasniva radni odnos dok postoji potreba za tim časovima“.

Član 51

U članu 110a st. 1 i 2 riječi: „nadležnoj zdravstvenoj ustanovi.“ zamjenjuju se riječima: „u skladu sa zakonom.“.

Član 52

U članu 111 stav 1 tačka 9 poslije riječi „vrijeđa“ dodaju se zarez i riječ „zlostavlja“. Na kraju tačke 12 tačka-zarez se zamjenjuje tačkom, a tačka 13 briše se.

Član 53

Poslije člana 111 dodaje se novi član koji glasi:

„Procjena kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada nastavnika

Član 111a

Direktor ustanove, uz mišljenje nastavničkog, odnosno stručnog vijeća ustanove, podnosi Zavodu za školstvo, odnosno Centru zahtjev za utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada nastavnika ako:

1) komisija za provjeru znanja učenika u toku nastavne godine utvrdi da je nastavnik u toku trajanja nastave u jednoj školskoj godini dva puta neobjektivno ocijenio učenika ili nije ocijenio učenika na propisan način;

2) je po prigovoru najmanje dva učenika na zaključnu ocjenu na kraju polugodišta, nastavne, odnosno školske godine, komisija utvrdila da je učenik neobjektivno ocijenjen; ili

3) ako nastavnik u toku polugodišta ne ostvari kvalitet nastave u skladu sa propisanim standardima.

Zavod za školstvo, odnosno Centar sprovodi evaluaciju rada nastavnika za kojeg se traži procjena kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada.

Ako se u postupku iz stava 2 ovog člana utvrdi da nastavnik ne zadovoljava, upućuje se na pohađanje dodatnih programa stručnog usavršavanja, u skladu sa preporukama Zavoda za školstvo, odnosno Centra.

Ponovna provjera kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada nastavnika vrši se nakon godinu dana.

Ako se na ponovnoj provjeri utvrdi da nastavnik ne zadovoljava, ne može da izvodi nastavu, a prava iz radnog odnosa ostvaruje kao zaposleni za čijim radom je prestala potreba.“

Član 54

U članu 113 stav 2 riječ „Ministarstva.“ zamjenjuje se riječima: „Zavoda za školstvo, odnosno Centra.“.

Član 55

U članu 114 stav 1 mijenja se i glasi:

„U školi se vodi jedinstvena pedagoška, odnosno andragoška evidencija (u daljem tekstu: pedagoška evidencija).“

Stav 3 mijenja se i glasi:

„Pedagoška evidencija vodi se u pisanom ili elektronskom obliku, osim matične knjige koja se vodi u pisanom obliku i odjeljske knjige koja se vodi u pisanom i elektronskom obliku.“

Član 56

U članu 117a stav 3 mijenja se i glasi:

„Izuzetno od stava 2 ovog člana, organizator obrazovanja odraslih dužan je da redovno unosi podatke o broju polaznika i programima obrazovanja u Informacioni sistem obrazovanja Crne Gore (MEIS), a najkasnije 15 dana od dana upisa polaznika.“

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„Način vođenja, obrade podataka i upravljanja Informacionim sistemom obrazovanja Crne Gore (MEIS) propisuje Ministarstvo.“

Član 57

U članu 136 stav 1 poslije tačke 3 dodaju se tri nove tačke koje glase:

„3a) adaptacije i rekonstrukcije u ustanovama;

3b) nabavku opreme za ustanove;

3c) nabavku vozila za prevoz učenika;“.

Član 58

U članu 137 na kraju stava 4 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „kao i promovisanje i prodaja robe ili usluga koje ne služe ciljevima obrazovanja i vaspitanja ili su štetne za zdravlje, rast i razvoj djece, odnosno učenika.“.

Član 59

Naziv člana i član 139 mijenjaju se i glase:

„Finansiranje vjerskih škola

Član 139

Vjerska škola koja izvodi javno važeći obrazovni program i koja je licencirana ima pravo da se finansira iz budžeta Crne Gore.

Finansiranje vjerske škole iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu sporazuma Vlade i vjerske škole, koji se zaključuje na osnovu zakona kojim se uređuju pitanja odnosa Crne Gore i vjerskih zajednica i ugovora između Crne Gore i vjerske zajednice koja je osnivač vjerske škole.“

Član 60

Član 141 i član 142 st. 2 i 3 brišu se.

Član 61

U članu 145 stav 1 riječi: „koja, zbog prestanka finansiranja iz javnih prihoda, ne izvodi javno važeći obrazovni program.“ zamjenjuju se riječima: „koja je prestala sa radom.“.

Član 62

U članu 146 stav 1 poslije tačke 11 dodaje se nova tačka koja glasi:
„11a) ne unosi podatke o broju polaznika programa obrazovanja odraslih u Informacioni sistem obrazovanja Crne Gore (MEIS) u skladu sa članom 117a stav 3 ovog zakona;”.

Član 63

Poslije člana 155 dodaje se sedam novih članova koji glase:

„Podzakonski propisi

Član 155a

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Započeti postupci izbora direktora

Član 155b

Postupci izbora direktora započeti do stupanja na snagu ovog zakona završiće se po propisima po kojima su započeti.

Započeti postupci zapošljavanja

Član 155c

Postupci zapošljavanja nastavnika započeti do stupanja na snagu ovog zakona završiće se po propisima po kojima su započeti.

Započeti postupci dodjele zvanja nastavnicima

Član 155d

Postupci dodjele zvanja nastavnicima započeti do stupanja na snagu ovog zakona završiće se po propisima po kojima su započeti.

Danom stupanja na snagu ovog zakona Zavod za školstvo, odnosno Centar preuzeće dokumentaciju od Ministarstva o dodijeljenim zvanjima nastavnicima.

Obnavljanje licence za rad organizatora obrazovanja odraslih

Član 155e

Organizatori obrazovanja odraslih kojima je izdata licenca za rad do stupanja na snagu ovog zakona dužni su da u roku od četiri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona podnesu zahtjev za licenciranje.

Organizatori obrazovanja odraslih koji ne podnesu zahtjev iz stava 1 ovog člana prestaju sa radom.

Licenca za produženi boravak

Član 155f

Pravnom, odnosno fizičkom licu koje organizuje produženi boravak i za koja je do stupanja na snagu ovog zakona Ministarstvo donijelo rješenje o ispunjenosti uslova za rad u skladu sa posebnim zakonom, to rješenje priznaje se kao licenca za rad u skladu sa ovim zakonom.

Odložena primjena

Član 155g

Odredbe člana 9 stav 3, člana 78 stav 9 tačka 2, člana 100a stav 4 i člana 101e ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.“

Član 64

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

O b r a z l o ž e n j e

I Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je predviđeno da se zakonom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II Razlozi za donošenje zakona

Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju ima za cilj stvaranje uslova za obezbjeđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovno vaspitnog rada obrazovno-vaspitnih ustanova i kvaliteta realizacije standarda ocjenjivanja. Dodatno se uređuje oblast rukovođenja ustanovom, tj. unapređuju i preciziraju odredbe koje se odnose na uslove za razrješenje direktora obrazovno vaspitnih ustanova. U tom cilju bilo je potrebno unaprijediti ovu materiju tako što će se kao uslov za razrješenje propisati neizvršenje pravosnažnih sudskih odluka, nepreduzimanja mjera za prevenciju i suzbijanje vršnjačkog nasilja, ako je protiv direktora pokrenut postupak za krivično djelo protiv polne slobode i dr., kao i po prvi put na sveobuhvatan način definišu prava, obaveze i odgovornosti roditelja u cilju stvaranja uslova za poboljšanje postignuća učenika, poštovanje pravila o radu ustanove, kao i stvaranja uslova za ukupno unapređivanje sigurnosti školskog ambijenta. Zakonom se takođe po prvi put eksplicitno definiše zabrana svakog oblika nasilja u ustanovi od strane učenika, roditelja, ili drugog lica i utvrđuje obaveza pokretanja prekršajnog odnosno krivičnog postupaka protiv lica koje to nasilje vrši, kao i po prvi put utvrđuje obaveza Ministarstva nadležnog za poslove prosvjete da podzakonskim aktom uredi oblast koja se odnosi na sadržaj i načine provođenja preventivnih aktivnosti, način procjene rizika, zaštitu od nasilja, zlostavljanja i dr.

U cilju realizacije ciljeva definisanih Planom rasta EU za Zapadni Balkan, kojim je prepoznat značaj karijerne orijentacije kao skupa međusobno pevezanih aktivnosti koje za cilj imaju strukturirano pružanje informacija i usluga kako bi se omogućilo pojedincima bilo koje dobi da donesu izbore vezane za obrazovanje, osposobljavanje ili karijerni put, Prijedlogom zakona se po prvi put institucionalno uređuje karijerno, tj. profesionalno usmjeravanje kao aktivnosti koje su usmjerene na podršku pojedincu, bilo kog uzrasta ili dijela njegovog života da donese odluke koje se tiču obrazovanja, obuke i zanimanja. Naime, Prijedlogom zakona je uređeno da se navedene aktivnosti obavljaju preko posebne organizacione jedinice ministarstva nadležnog za poslove prosvjete, koje će u saradnji sa ustanovom i Zavodom za zapošljavanje odlučivati o stručnim pitanjima i stručnoj pomoći u donošenju odluka u postupku profesionalnog usmjeravanja, djece, učenika, odnosno polaznika.

Prijedlogom zakona se takođe po prvi put uređuje oblast koja se odnosi na onlajn nastavu u slučaju prekida obrazovno vaspitnog rada i bliže definiše organizovanje te nastave, kao i detaljnije uređuje način vođenja jedinstvene pedagoške evidencije.

Takođe se Prijedlogom zakona na drugačiji način uređuje i unapređuje oblast dodjeljivanja zvanja nastavnicima na način da zvanja dodjeljuje komisija koju obrazuje Zavod za školstvo, odnosno Centar za stručno obrazovanje, imajući u vidu da se radi o obrazovnim institucijama koje se bave obezbjeđivanjem, utvrđivanjem i unapređivanjem kvaliteta nastave i drugim stručnim pitanjima obrazovno vaspitnog rada.

Prijedlogom zakona se unapređuju i preciziraju i odredbe koje se odnose na oblast obezbjeđivanja, utvrđivanja i unapređivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada kroz definisanje broja i vrste oblasti za koje se obezbjeđuje, utvrđuje i unapređuje kvalitet obrazovno vaspitnog rada ustanove svake godine od kojih je jedna oblast nastava i učenje, a svake dvije godine u cjelini na osnovu samoevaluacije i eksterne evaluacije.

Dodatno se uređuje oblast koja se odnosi na udžbenike koji se upotrebljavaju radi ostvarivanja javno važećeg obrazovanja na način što se utvrđuje mogućnost izrade i primjene digitalnih udžbenika i digitalnih sadržaja, u cilju osavremenjavanja i unapređivanja kvaliteta nastave.

Imajući u vidu da mogućnost da se izabere drugorangirani i trećerangirani kandidat po konkursu za izbor direktora u određenoj mjeri može značiti relativizovanje, ili obesmišljavanje provedenog postupka izbora direktora predlaže se izmjena važeće odredbe tako da je ministar dužan da izabere kandidata koji je prvi na rang listi. Na navedeni način se ne ostavlja mogućnost izbora drugog osim kandidata koji je, u skladu sa propisanim kriterijumima, ostvario najbolji rezultat na provjeri znanja vještina i kompetencija čime će se ovaj postupak u cjelini učiniti transparentnim i obezbijediti odabir kadrova koji su pokazali najbolje rezultate na provjeri znanja, vještina i kompetencija.

Pored toga, unapređuju se odredbe koje se odnose na nastavnike tako što se po prvi put definišu kriterijumi za zapošljavanje nastavnika u cilju obezbjeđivanja kvaliteta nastave i transparentnosti zapošljavanja u obrazovno-vaspitnim ustanovama, kao i dodatno uređuju odredbe koje se odnose na zapošljavanje nastavnika na određeno vrijeme, nastavnike-pripravnike, te oblast polaganja stručnog ispita, preciziraju se odredbe koje se odnose na umanjeње norme i dr. Takođe se, u cilju ukupnog obezbjeđivanja i unapređivanja kvaliteta obrazovno vaspitnog rada nastavnika po prvi put zakonom utvrđuje mogućnost i uslovi za procjenu kvaliteta toga rada u slučaju kada nastavnik ne ostvaruje kvalitet nastave u skladu sa propisanim standardima, kao i slučajevima neobjektivnog ocjenjivanja učenika u toku trajanja nastave i na kraju klasifikacionog perioda, i dr.

Polazeći od potrebe da se u cjelini unaprijedi sistem zaštite učenika i zaposlenih od svih oblika nasilja i zlostavljanja u obrazovno-vaspitnim ustanovama, tj. obezbjeđenja uslova za siguran školski ambijent, Prijedlogom zakona je bilo potrebno propisati da nastavniku protiv koga je podnijeta prijava za seksualno uznemiravanje učenika, odnosno zaposlenog, direktor može privremeno zabraniti izvođenje obrazovno-vaspitnog rada do

okončanja postupka. Na ovaj način će se dodatno doprinijeti obezbjeđivanju uslova za zaštitu od svih oblika nasilja i zlostavljanja u ustanova uključujući i slučaj kada je prijavljeno seksualno uznemiravanje učenika, odnosno zaposlenog.

U cilju usaglašavanja zakona sa pravom EU o slobodi kretanja radnika kako bi se ispunilo mjerilo za Poglavlje 2, bilo je potrebno eliminisati barijeru koja se odnosila na zapošljavanje građana EU na poslovima nastavnika, tj. urediti da državljanin članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnue radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin, umjesto dosadašnje odredbe da strani državljanin, uključujući i one iz EU, može da zasnue radni odnos kao nastavnik ukoliko ima stalno nastanjenje u Crnoj Gori.

Prijedlogom zakona bilo je potrebno ukinuti mogućnost finansiranja privatnih obrazovno-vaspitnih ustanova imajući u vidu neophodnost racionalizacije finansiranja obrazovnog sistema i trošenja budžetskih sredstava i obezbjeđivanja uslova za optimalno finansiranje potreba javnih obrazovno vaspitnih ustanova u skladu sa raspoloživim mogućnostima. Ova odredba za privatne ustanove u proteklom periodu nije primjenjivana osim za jednu privatnu umjetničku školu.

Takođe, bilo je potrebno preciznije definisati odredbe koja se odnosi na finansiranje javnih ustanova iz Budžeta Crne Gore tj. propisati mogućnost da ustanova stiče sredstva i za adaptacije i rekonstrukcije, nabavku opreme, kao i nabavku vozila za prevoz učenika.

Konačno, prelaznim i završnim odredbama zakona bilo je neophodno urediti pitanja započelih postupaka za izbor direktora obrazovno vaspitnih ustanova, kao i zapošljavanja nastavnika, odlaganje primjene pojedinih odredbi zakona, utvrđivanje roka za donošenje podzakonskih akta i dr.

III Objašnjenje osnovnih pravnih instituta

Prijedlogom zakona se bliže definiše pojam stranca, u skladu sa međunarodnim dokumentima i propisima u toj oblasti, u ostvarivanju prava na obrazovanje.

Takođe se definiše zabrana svakog oblika nasilja u ustanovi od strane učenika, roditelja, ili drugog lica i utvrđuje obaveza pokretanja prekršajnog, odnosno krivičnog postupka protiv lica koje to nasilje vrši i utvrđuje obaveza Ministarstva nadležnog za poslove prosvjete da podzakonskim aktom uredi oblast koja se odnosi na sadržaj i načine provođenja preventivnih aktivnosti, način procjene rizika, zaštitu od nasilja, zlostavljanja i dr.

Prijedlogom zakona se propisuje da se aktivnosti karijerne orijentacije učenika, pojedinaca obavljaju preko posebne organizacione jedinice Ministarstva nadležnog za poslove prosvjete, koje će u saradnji sa ustanovom i Zavodom za zapošljavanje odlučivati o stručnim pitanjima i stručnoj pomoći u donošenju odluka u postupku profesionalnog usmjervanja pojedinaca.

Ovim zakonom se precizira i vrsta udžbenika koji se upotrebljavaju u ustanovama koje ostvaruju javno važeće obrazovne programe i uvode digitalni udžbenici, kao i digitalni

sadržaji koji se odobravaju u skladu sa zakonom, te precizira da se postupak izrade, postavljanja i upravljanje digitalnim obrazovnim sadržajima na platformi za samostalno učenje propisuje Ministarstvo nadležno za poslove prosvjete, čime se na sveobuhvatan način uređuje ova oblast u skladu sa savremenim tehnologijama.

Takođe, prijedlogom zakona se preciziraju i odredbe koje se odnose na oblast obezbjeđivanja, utvrđivanja i unapređivanja kvaliteta obrazovno vaspitnog rada kroz definisanje broja i vrste oblasti za koje je ustanova dužna da obezbjeđuje, utvrđuje i unapređuje kvalitet svake godine. Naime, obezbjeđivanje, utvrđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada obavlja ustanova svake godine iz najmanje dvije oblasti od kojih je jedna oblast nastava i učenje, a svake dvije godine u cjelini na osnovu samoevaluacije i eksterne evaluacije. Nadalje se precizira da se obezbjeđivanje i unapređivanje kvaliteta vrši na osnovu plana za unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada ustanova koji se izrađuje jednom u dvije godine nakon samoevaluacije iz svih oblasti.

Zakonom se propisuje i nadležnost Zavoda za školstvo da utvrđuje kvalitet realizacije standarda ocjenjivanja, koje propisuje Ministarstvo na prijedlog Nacionalnog savjeta za obrazovanje što će doprinijeti unapređenju ukupnog kvaliteta obrazovno vaspitnog rada i postignuća učenika.

Takođe se precizira da nivoe takmičenja, način i uslove organizovanja i pravila takmičenja, kao i sadržaj i oblik diplome koja se dodjeljuje, propisuje Ministarstvo na prijedlog Ispitnog centra, čime će se sveobuhvatno urediti materija koja se odnosi na državna takmičenja učenika.

Oblast licenciranja ustanova se ovim zakonom dodatno uređuje na način što se precizira da je i osnivač produženog boravka dužan da prije početka rada podnese zahtjev za licenciranje, u skladu sa Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju. Takođe se propisuje i trajanje licence obrazovno vaspitnim ustanovama, tako što se obrazovno-vaspitnim ustanovama izdaje licenca na neodređeno vrijeme, osim ustanovama za obrazovanje odraslih kojima se licenca izdaje na period od pet godina.

Prijedlogom zakona se uređuje i oblast koja se odnosi na onlajn nastavu u slučaju prekida obrazovno vaspitnog rada u naročito opravdanim slučajevima kao što su epidemija, elementarna nepogoda i sl. kao i propisuje da će ministarstvo nadležno za poslove prosvjete bliže urediti način organizovanja obrazovno vaspitnog rada onlajn nastave, kao i da se za vrijeme organizovanja onlajn nastave ustanova može ustupiti računarsku opremu na privremeno korišćenje učenicima i zaposlenima, u skladu sa aktom ustanova. Na ovaj način će se stvoriti uslovi za uređivanje ove oblasti na cjelovit način, što do sada nije bio slučaj, kako bi se i za realizovanje te nastave utvrdile neophodne procedure i obezbijedio kvalitet nastave.

Imajući u vidu da mogućnost da se izabere drugorangirani i trećerangirani kandidat po konkursu za izbor direktora u određenoj mjeri može značiti obesmišljavanje postupka izbora direktora vrši se izmjena važeće odredbe na način da je ministar dužan da izabere kandidata koji je prvi na rang listi.

Prijedlogom zakona se propisuje i da direktoru javne ustanove, za razliku od važeće odredbe, radni odnos miruje ne samo za vrijeme prvog, već i za vrijeme drugog mandata, što će značiti dodatnu sigurnost za najbolje kadrove, tj. ona lica koja su izabrana po drugi put za direktora ustanove. Takođe, isto pravo se utvrđuje i za pomoćnika direktora za vrijeme drugog mandata.

Prijedlogom zakona se precizira i zamjenjivanje direktora u slučaju privremene spriječenosti tako što direktora u tim slučajevima zamjenjuje pomoćnik direktora, a ukoliko ustanova nema pomoćnika direktora zamjenjuje ga i zaposleni kojeg odredi direktor, odnosno školski odbor, kao i preciznije uređuju odredbe koje se odnose na vršioca dužnosti direktora tako da se vršilac dužnosti može imenovati i iz reda zaposlenih iz druge ustanove ako u ustanovi nema zaposlenog koji ispunjava uslove za direktora, ili drugih objektivnih razloga (kada zaposleni ne prihvata da bude imenovan i sl.).

Dodatno se unapređuje i oblast rukovođenja ustanovom i preciziraju odredbe koje se odnose na poštovanje pravosnažnih sudskih odluka, prevencije i suzbijanja vršnjačkog nasilja i dr. Naime, precizira se da direktoru javne ustanova može prestati mandat ako ustanova dobije ocjenu „ne zadovoljava” u postupku evaluacije rada ustanova u oblasti kvaliteta nastave i rukovođenja ustanovom ne izvrši rješenje inspektora protiv kojeg se ne vodi upravni postupak, kao i ako ne izvrši pravosnažnu i izvršnu sudsku odluku, ili nije preduzeo mjere za prevenciju i suzbijanje vršnjačkog nasilja i ako dopusti promovisanje i prodaju roba i usluga suprotno zakonu, Takođe, propisuje se da direktoru može prestati dužnost ako ne preduzme mjere i radnje prema zaposlenom koji seksualno uznemirava učenika, odnosno zaposlenog, kao i u slučaju da se utvrdi da direktor seksualno uznemirava učenika ili zaposlenog, ili odbije da se podvrgne ljekarskom pregledu na zahtjev organa upravljanja, ili se utvrdi da ustanova radi suprotno propisima a direktor nijeb preduzeo mjere da se nepravilnoti otklone.

Prijedlogom zakona se dodatno unapređuju odredbe koje se odnose na prava učenika tako što se eksplicitno utvrđuje da učenik ima pravo na podršku i pomoć prilikom savladavanja obrazovnog programa, a naročito u otklanjanju jezičkih, kulturoloških, psiholoških, socijalnih i drugih barijera, a u cilju ostvarivanja prava na obrazovanje.

Odredba koja se odnosi na prigovor na zaključnu ocjenu definiše se na način da učenik ima pravo na prigovor na zaključnu ocjenu na kraju polugodišta i nastavne godine, odnosno školske godine, popravnom, razrednom i godišnjem ispitu, a nastavničko vijeće obrazuje komisiju po prigovoru najkasnije u roku od tri dana od podnošenja prigovora. Osim toga propisan je izuzetak da se prigovor na komisijsku ocjenu dobijenu na popravnom, razrednom ili godišnjem ispitu podnosi nastavničkom vijeću koje obrazuje komisiju koja utvrđuje osnavanost prigovora, a ako komisija utvrdi da je prigovor osnovan postupak provjere znanja se sporvodi u skladu sa ovim članom.

Prijedlogom zakona se po prvi put na sveobuhvatan način definišu prava, obaveze i odgovornosti roditelja u cilju stvaranja uslova za poboljšanje postignuća učenika, poštovanje pravila o radu ustanove u cilju stvaranja uslova za ukupno unapređivanje sigurnosti školskog ambijenta, a ako roditelj učestalo zanemaruje propisane obaveze

ustanova je dužna da o tome obavijesti Ministarstvo, nadležni organ i nadležnu ustanovu socijalne zaštite.

Takođe Prijedlogom zakona precizirani su uslovi u pogledu profila i nivoa za obavljanje poslova vaspitača u domovima učenika odnosno domovima učenika i studenata, kako bi se i za te izvršioce koji nijesu bili obuhvaćeni posebnim zakonima iz oblasti obrazovanja, utvrdili uslovi za obavljanje tih poslova.

Prijedlogom zakona se značajno unapređuju i odredbe koje se odnose na nastavnike tako što se definišu kriterijumi za zapošljavanje nastavnika u cilju obezbjeđivanja kvaliteta nastave i transparentnosti zapošljavanja u obrazovno vaspitnim ustanovama, na način što se kao kriterijumi definišu prosječna ocjena, odnosno indeks uspjeha na studijama, vrijeme čekanja na zaposlenje u odgovarajućem nivou obrazovanje i dužina rada na određeno vrijeme u odgovarajućem nivou obrazovanje a način bodovanja kriterijuma i sačinjavanja rang liste propisuje Ministarstvo.

Dodatno se unapređuju odredbe koje se odnose na zapošljavanje na određeno vrijeme, kao i nastavnike-pripravnike, te oblast polaganja stručnog ispita, preciziraju odredbe koje se odnose na umanjeње norme i dr. Takođe se, u cilju ukupnog obezbjeđivanja i unapređivanja kvaliteta obrazovno vaspitnog rada nastavnika, zakonom utvrđuje mogućnost i uslovi za procjenu kvaliteta toga rada u slučaju kada nastavnik ne ostvaruje kvalitet nastave u skladu sa propisanim standardima, kao i slučajevima neobjektivnog ocjenjivanja učenika u toku trajanja nastave, kao i na kraju klasifikacionog perioda. Zavod za školstvo odnosno Centar za stručno obrazovanje sprovodi evaluaciju rada nastavnika za kojeg se traži procjena kvaliteta obrazovno vaspitnog rada a ako se u tom postupku utvrdi da nastavnik ne zadovoljava upućuje se na pohađanje dodatnih programa stručnog usavršavanja u skladu sa preporukama Zavoda odnosno Centra, s tim da se ponovna provjera rada kvaliteta obrazovno vaspitnog rada nastavnika vrši nakon godinu dana. U slučaju da se na toj ponovnoj provjeri utvrdi da nastavnik ne zadovoljava ostvaruje prava kao zaposleni za čijim je radom prestala potreba.

Prijedlogom zakona je uređeno da državljanin članice Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske konfederacije može da zasnuje radni odnos kao nastavnik pod uslovima kao crnogorski državljanin, čime se zakon usaglašava sa pravom Evropske Unije o neograničenom pristupu tržištu rada za građanje EU, tj. uklanjanje sadašnje prepreke za zapošljavanje građana EU o regulisanom stalnom boravku u Crnoj Gori.

Predlogom zakona se dodatno unapređuje priznavanje isprava stečenih u inostranstvu koje se odnose na nastavnike budući da se radi o regulisanoj profesiji na način što je definisano da lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje u inostranstvu može da obavlja poslove nastavnika ukoliko je izvršeno priznavanje isprave kao i izjednačavanje inostrane kvalifikacije novoa obrazovanja sa odgovarajućom kvalifikacijom nivoa obrazovanja u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom.

U cilju ukupnog unapređenja sistema zaštite učenika, odnosno zaposlenih od različitih vrsta nasilja, Prijedlogom zakona se propisuje da nastavniku protiv koga je podnijeta

prijava za seksualno uznemiravanje učenika, odnosno zaposlenog, direktor ustanove može privremeno zabraniti izvođenje obrazovno-vaspitnog rada do okončanja postupka.

Prijedlogom zakona se uređuje i materija koja se odnosi na pedagošku evidenciju. Naime utvrđuje se da se ta evidencija vodi u obliku zapisa na papiru ili elektronskom obliku, osim matične knjige i odjeljenjske knjige koje se, imajući u vidu značaj te evidencije, vode u obliku zapisa na papiru i elektronskom obliku.

Takođe Prijedlogom zakona se utvrđuje da se način vođenja, obrade podataka i upravljanja baze podataka u okviru Informacionog Sistema obrazovanja Crne Gore (MEIS) propisuje Ministarstvo nadležno za poslove prosvjete.

Prijedlogom zakona se dopunjava odredba koja se odnosi na zabranu promovisanja i prodaju literature koja nije obavezna tako što se dodaje da u ustanova nije dopušteno promovisanje i prodaja robe ili usluga koje ne služe ciljevima obrazovanje i vaspitanja ili su štetne za zdravlje i razvoj djece.

Prijedlogom zakona sa unapređuju i odredbe koje se odnose na način finansiranja javnih ustanova, tj. sticanja sredstava iz Budžeta Crne Gore i propisuje da javna ustanova stiče sredstva na osnovu normativa i standarda koje donosi Ministarstvo uz prethodno pribavljeno mišljenje Nacionalnog savjeta, a kojima se propisuju mjerila za formiranje odjeljenja i grupa, organizovanje savjetodavne službe, biblioteke, administrativno-računovodstvene i tehničke službe i vrednovanje materijalnih troškova.

Takođe se Prijedlogom zakona preciznije definišu odredba koja se odnosi na finansiranje ustanova iz budžeta tako što se pored već propisanih potreba definiše da se javnoj ustanovi obezbjeđuju sredstva iz Budžeta Crne Gore i za adaptacije i rekonstrukcije, nabavku opreme, kao i nabavku vozila za prevoz učenika.

Takođe, ukida se mogućnost finansiranja privatnih obrazovno-vaspitnih ustanova imajući u vidu neophodnost racionalizacije finansiranja obrazovnog sistema i trošenja budžetskih sredstava sa ciljem da se unaprijedi i poboljša finansiranje potreba javnih ustanova. U tom smislu, Prijedlogom zakona predviđeno je brisanje odredbi kojima je bila uređena mogućnost finansiranja privatnih ustanova.

U dijelu koji se odnosi na kaznene odredbe Prijedlogom zakona propisuje kazna za prekršaj za organizatore obrazovanja odraslih koji ne vode propisanu evidenciju o broju polaznika i programa obrazovanje, tj. koji te podatke ne unose u MEIS (Informacioni sistem CG).

Prelaznim i završnim odredbama zakona uređena je materija započetih postupaka za izbor direktora obrazovno vaspitnih ustanova, zapošljavanja nastavnika, odlaganje primjene pojedinih odredbi zakona, utvrđivanje roka za donošenje podzakonskih akta i dr.

Imajući u vidu utvrđenu dinamiku ispunjavanja obaveza definisanih završnim mjerilima u Pregovaračkom poglavlju 2-Sloboda kretanja radnika i Pregovaračkom poglavlju 3-Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga, Predlogom zakona predviđeno je stupanje na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“,

kako bi se obezbijedili uslovi za ispunjavanje obaveza iz završnih mjerila u predviđenom roku, zbog čega je bilo nužno propisati ovakvo stupanje na snagu.

IV Usklađenost sa evropskim zakonodavstvom

A) Usklađenost prijedloga propisa sa primarnim izvorima prava Evropske unije:

UFEU-Dio treći, politika i unutrašnje akcije Unije, Glava XII, obrazovanje, stručno osposobljavanje, omladina i sport, član 165 i 166 – potpuno usklađeno;

B) Usklađenost prijedloga propisa sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije

32001H0166

Preporuka Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. februara 2001. godine o evropskoj saradnji u području ocjenjivanja kvaliteta školskog obrazovanja

(2001/166/EZ)-potpuno usklađeno;

32014L0054

Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. aprila 2014. o mjerama za olakšavanje ostvarivanja prava koja su radnicima priznata u kontekstu slobode kretanja radnika (2014/54/EU) / Directive of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on measures facilitating the exercise of rights conferred on workers in the context of freedom of movement for workers 2014/54/EU.

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

32013L0055

Direktiva Evropskog parlamenta i Vijeća od 20. novembra 2013. o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija i Uredbe (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj saradnji putem Informacijskog sistema unutrašnjeg tržišta („Uredba IMI”) (2013/55/EU) / Directive of the European Parliament and of the Council of 20 November 2013 amending Directive 2005/36/EC on the recognition of professional qualifications and Regulation (EU) No 1024/2012 on administrative cooperation through the Internal Market Information System (‘IMI Regulation’) (2013/55/EU)

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

32004L0038

Direktiva Evropskog parlamenta i Vijeća od 29. aprila 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih porodica na slobodno kretanje i boravište na teritoriji država članica (2004/38/EZ) / Directive of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the right of citizens of the Union and their family members to move and reside freely within the territory of the Member States (2004/38/EZ)

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

32011R0492

Uredba (EU) br. 492/2011 Evropskog parlamenta i Vijeća od 5. aprila 2011. o slobodi kretanja radnika u Uniji (kodifikacija) / Regulation (EU) No 492/2011 of the European

Parliament and of the Council of 5 April 2011 on freedom of movement for workers within the Union (codification) OJ L 141.

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

32001H0166

Preporuka Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. februara 2001. godine o evroskoj saradnji o evaluaciji kvaliteta u školskom obrazovanju – (2001/166/EC)/ Recommendation of the European Parliament and of the Council of 12 February 2001 on European cooperation in quality evaluation in school education

Potpuno usklađeno / Fully harmonized

C) Usklađenost prijedloga propisa sa ostalim izvorima prava Evropske unije:

Ne postoji izvor prava Evropske unije ove vrste sa kojim bi se prijedlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.

V Procjena finansijskih sredstava za sprovođenje propisa

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna posebna sredstva iz Budžeta Crne Gore.